

Sam Dolgoff

**Autonómia
és
föderalizmus**

Már megjelent:

A Pagini Libere (Szabad Oldalak) egy anarchista kiadó.

Decentralizált, autonóm és horizontálisan szerveződő kollektíva. Román és – alkalomadtán – más nyelvű nyomtatványaink (könyvek, brosúrák, fanzinek) kiadásával az a célunk, hogy a jelenlegi kapitalista és autoritárius rendszernek ellenállni képes személeteket és gyakorlatokat népszerűsítsünk, ösztönözzünk.

A libertárius hagyományban a pamfletek, a rejtve és titkon nyomtatott kiadványok gyakran közkezen forogtak, szabadon. A Pagini Libere Kiadó folytatni kívánja ezt a hagyományt és arra bátorít mindenkit, hogy használja, adaptálja és – ha indokolt – módosítsa szövegeinket. Az egyetlen kitétel az, hogy mindez ne kereskedelmi célból történjen. Arra kérjük azokat, akik az általunk kiadott anyagokat vagy az azokból kiragadott részleteket használják, amennyiben lehetséges, jelezzék a forrást.

A Szabad Oldalak kollektíva tisztában van a fizikai könyvek ökológiai hatásával, ezért emlékeztetünk arra, hogy:

Oszd meg

a könyveid szeretteiddel a családból vagy a közösségből.

Ajándékozd el

a könyveket, amelyekre már nincs szükséged.

Ne dobd el

soha a könyveket, még akkor sem, ha megrongálódtak. Valaki másnak örömet okozhatnak.

Javítsd meg

Keríts időt, hogy megjavíts egy könyvet és adj esélyt, hogy másokhoz eljusson.

Csak azt vedd meg, amire szükséged van

Ne vásárolj könyveket disznek. Azt vedd meg, ami tényleg érdekel.

pagini-libere.ro | editurapaginilibere@protonmail.com
instagram.com/paginilibere | facebook.com/editurapaginilibere

56. *Audre Lorde* – A düh használatáról: a rasszizmusra válaszoló nők
57. *Audre Lorde* – Életkor, rassz, osztály és nem: Nők újradefiniálják a különbséget
58. *bell hooks* – Feminista politika
59. *bell hooks* – Megérteni a patriarchátust
60. *Carmen Gheorghe* – Fejünkbe húzzuk a szoknyáinkat a roma feminizmusért
61. *Carolina Vozian* – Könyv, kégli, kéreg, kuckó, kvártély
62. *CrtimethInc.* – Az én mint Másik. Reflexiók az öngondoskodásról
63. *David Graeber* – Közös remény
64. *David Graeber* – Te anarchista vagy? A válasz meglephet!
65. *Georgiana Aldessa Lincan* – A fehér privilégium felhasználása a társadalmi igazságosságért folytatott harcban
66. *Giorgio Agamben* – Az ellenőrző államtól a destituáló hatalom praxisáig
67. Határokon átvelő feminista manifesztum
68. *Két Dűsznómia* – A személyes egyben politikai – javaslatok baloldali aktivista körökben alkalmazható jó gyakorlatokra
69. *Kimberlé Crenshaw* – Az interszekcionalitás sürgőssége
70. *Vincze Enikő* – Küzdelmek a társadalmi reprodukció terén világszerte idején: Lakhatási igazságosság Romániában
71. *Murray Bookchin* – Libertárius municipalizmus
72. *Oana Dorobanțiu* – Szövetségesség és performativitás: mit jelent szövetségessé lenni?
73. *Sam Dolgoff* – Autonómia és föderalizmus
74. *The Ongoing Collective* – Anarchafeminista Manifesztum I.0

III. Angolul

75. *Adina Marincea* – This is NOT a love story! LoveKills, punk and the first 20 years of anarcho-feminism in Romania
76. *Cosmin Koszor-Codrea* – Science popularization and Romanian anarchism in the nineteenth century
77. *Cristian-Dan Grecu* – Csipike, the Communist Pipsqueak
78. *M.E.K.A.N.* – Ecstasy in the time of cholera
79. *Vlad Brătuleanu* – A Brief History of Anarchism

in Romania

80. Essential Strike Manifesto for the 8th of March / A nélkülözhetetlen sztrájk március 8-i manifesztuma / Manifestul grevei esențiale de 8 martie

IV. Más nyelvek

81. *A. Răvășel* – Petite histoire du mouvement libertaire roumain du XIX-ème siècle à présent
82. *M.E.K.A.N.* – Ekstase in Zeiten der Cholera
83. *Veda Popovici* – La Police assassine ! Pratiques et principes pour une solidarité féministe contre la répression.

KÖNYVEK:

I. Románul

1. *Nicolas Trifon*: un parcours libertar internaționalist – interviuri
2. *Iuliu Neagu-Negulescu* – Arimania
3. *Mihail Bakunin* – Dumnezeu și Statul
4. *Precum furturnile* – colecție de poezii queer
5. *Henry David Thoreau* – Walden sau viața-n pădure (o ediție ilustrată)

Már megjelent:

BROSÚRÁK:

I. Románul

1. A. Răvășel – Mircea Rosetti
2. *Adina Marincea* – Asta (nu) e o poveste de dragoste! LoveKills, punk și primii 20 de ani de anarha-feminism în România
3. *Adrian Tătăran* – Panait Mușoiu (ed. I)
4. Anarhie relațională, nu libertarianism! Mic ghid de re-imaginat relațiile noastre de zi cu zi
5. Anarhismul și vechea mișcare socialistă
6. *Andie Nordgren* – Anarhia relațională (introducere de *hopancaruse!*)
7. Anuarul Anarhivei 2020
8. Anuarul Anarhivei 2021
9. *André Gorz* – Ideologia socială a automobilului
10. *bell hooks* – Să înțelegem patriarhatul
11. *C. Ganait* – Anarhismul în Bucovina de Nord. O scurtă istorie (1925-1935)
12. *C. Ganait* – Nestor Mahno în România (1921-22)
13. *C.A.M. Anti-Exploatare* – Scurt ghid de bune practici. Cum să ne facem viața mai ușoară și să reducem exploatarea când muncim împreună
14. *CCRI / EZLN* – O declarație pentru viață și alte texte (2020-2021)
15. *Chiara Bottici* – Anarhafeminism: către o antologie a transindividualului
16. *Colin Ward* – Anarhismul ca teorie a organizării
17. *CrimethInc* – Ucraina. Perspective anarhiste locale. Împotriva invaziei ruse
18. *CrimethInc* – Vot vs. Acțiune Directă
19. *Cristian-Dan Greco* – Csipike, piticul comunist
20. Cum să organizezi un grup de Cruce Neagră Anarhistă. Un ghid practic
21. *David Graeber* – Ești un anarhist? Răspunsul te-ar putea surprinde!
22. *David Graeber* – Noii anarhiști
23. *David Graeber* – Speranța în comun
24. *Dennis Fox* – Anarhism și psihologie
25. *Necunoscut* – Slogane din mai 68
26. *Emma Goldman* – Căsătorie și iubire
27. *Emma Goldman* – Gelozia: cauze și posibile remedii
28. *Emma Goldman* – Nu există Comunism în URSS
29. *Errico Malatesta* – Anarhia

30. *Giorgio Agamben* – De la un stat al controlului către un praxis al puterii destituente
31. *Institutul pentru Studii Anarhiste* – Genul
32. *Ionuț-Valentin Cucu* – Kurzii, între naționalism identitar și federalism libertar
33. *Lucy Parsons* – Principiile anarhiei
34. *Martin Veith* – Neobosit! Iuliu Neagu-Negulescu
35. *Martin Veith* – Răsboi răsboiului
36. *Mary Nardini Gang* – Către cea mai queer dintre insurecții
37. *Mechel Stanger* – Amintirile unui anarhist din România
38. *M.E.K.A.N.* – Demoni Dansatori: cugetări provizorii asupra mișcării free party siciliene
39. *Mihail Bakunin* – Catehism revoluționar
40. *Murray Bookchin* – Municipalismul libertar
41. *Murray Bookchin* – Revolta marinariilor din Kronstadt
42. *Nick Heath* – O scurtă istorie a mișcării anarhiste bulgare
43. *Nimeni nu e ilegal* – Împreună împotriva granițelor, statelor și războaielor!
44. *Panait Mușoiu: o scurtă biografie și câteva anexe literare (ed. II)*
45. *Philip Richlin* – 10 reguli pentru o societate non-violentă
46. *Piotr Kropotkin* – Ordinea
47. *Robert Graham* – Ideea generală a Revoluției la Proudhon
48. Sub același acoperiș: Antologia revendicărilor și analizelor pentru dreptate locativă — o perspectivă intersecțională în contextul pandemiei COVID-19
49. Suprarealism și anarhism
50. Ucraina, vești de pe frontul libertar
51. *Veda Popovici* – Poliția Ucide! Practici și principii pentru o solidaritate feminisă anti-represiune
52. *Vlad Brătuleanu* – Anarhismul în România

II. Magyarul

53. A Combahee River Collective Nyilatkozata
54. *Adina Marincea* – Ez (nem) egy szerelmi történet! LoveKills, punk és az anarhafeminizmus első húsz éve Romániában
55. *Angela Davis* – Reformáljuk meg vagy számoljuk fel a börtönöket?

Ezt a szöveget a Fekete Lobogó weboldaláról vettük át:
<https://www.feketelobogo.org/autonomia-es-federalizmus/>

Ebben a rövid tanulmányban Sam Dolgoff rávilágít arra, hogy az anarchisták által javasolt föderalizmus mennyire alkalmas az összetett valóságok szervezési és koordinációs problémáinak megoldására.

Az alábbi írás egy cikk némileg átdolgozott változata, ami a *Towards Anarchism* (korábban *Views and Comments*) 50. számában jelent meg, 1965 nyarán – az utolsó számban.

Az újság pdf-je itt:

<https://libcom.org/article/towards-anarchism-no-50-summer-1965>

***

Az anarchizmus iránti érdeklődés újjáéledése a közelmúltban a libertárius mozgalom ideológiájával és történetével foglalkozó munkákat eredményezett. A legtöbb modern író megerősíti a közkeletű tévhiteket arról, hogy az anarchisták hogyan látják a társadalom és az állam, az egyéni szabadság, a helyi autonómia és a társadalmi rend, valamint a szervezet és a hatalom viszonyát. Reméljük, hogy az alábbi rövid megjegyzések tisztázzák ezen problémák néhány fontos aspektusát.

A kritikusok úgy vélik, hogy mivel a modern társadalom egyre összetettebbé és egyre inkább függővé válik, az egyéni szabadság és a helyi autonómia a társadalmat csak szétördeznék az anarchisták által elképzelt léptékben apró,

elszigetelt, laza kapcsolatban álló csoportokra bontva. A kialakuló káoszban az egyes csoportok a szomszédok jogaira és az általános jólétre való tekintet nélkül azt tehetnék, amihez kedvük van. Mivel a modern társadalmi élet nem lehetséges nagymértékű szerveződés nélkül,-és az ilyen szintű szerveződés olyan tekintéllyel jár, amelyet az anarchisták elutasítanak-, ebből az következik, hogy az anarchizmus mint a társadalmi megújulás gyakorlati elmélete csak vágyálom.

Míg az anarchizmus egy viszonylag primitív társadalomban működhetett volna- állítják-, addig ma egyetlen hasznos szerepe az a negatív szerep, hogy korlátozza az állam túlzott beavatkozását az egyéni és társadalmi szabadságba. Bár elismerik, hogy az államot ért anarchista kritikák némelyike helyes, mégis azt állítják, hogy a legfelsőbb hatalomnak – ésszerűen gyakorolva – továbbra is az államot kell megilletnie. Úgy vélik, hogy az állam elválaszthatatlanul kapcsolódik a társadalomhoz, és a társadalom nem működhet az állam nélkül. Ez a ideális esetben áldás, a rosszabb esetben pedig szükséges rossz.

Az anarchista számára viszont a társadalom az összes ember társulása, akik végtelen számú különféle szervezetben működhetnek együtt az emberiség számtalan egyéni és társadalmi szükségletének teljesítése és kielégítése érdekében.

E. Barker politológus kijelenti:

a társadalom területe az önkéntes együttműködés. Energiája a jóakarattal energiája. Módszere a rugalmasságé; míg a másik, az állam, inkább mechanikus cselekvés, energiája erő, módszere merevség. (*Politikai gondolkodás Spencertől napjainkig*, 67. o.)

Ezek az elképzelések általában összhangban vannak az anarchista társadalomfelfogással. Kropotkin az anarchista társadalmat úgy képzelte el, mint:

a szabad társulás legteljesebb kibontakozása minden vonatkozásban, minden lehetséges fokon és minden elképzelhető célból, egy állandóan változó társulás, amely magában hordozza saját időtartamának elemeit; felveszi azokat a formákat, amelyek minden pillanatban a legjobban

megfelelnek mindenki sokféle törekvésének ... úgy tekintjük a társadalom szerkezetét, mint ami soha nem alakul ki véglegesen .... (*Encyclopedia Britannica*, 1905)

Ezekből az alapvető libertárius [ez a kifejezés nem összekeverendő a magukat libertáriusoknak nevező szabadpiaci kapitalizmust óhajtó futóbolondokkal- a fordító megjegyzése] fogalmakból következik, hogy az egyéni szabadság és a társadalom között nincs alapvető ellentét. Ellenkezőleg, ebben a társadalmi környezetben az egyén személyisége és szabadsága kibontakozik, és ezáltal gazdagítja a társadalmi életet.

James Garner konzervatív politológus szemlélteti az önkéntes társulás és az állam közötti különbséget. Egy önkéntes egyesület tagja:

szabadon kiléphet, amikor csak akar, míg az állami tagság kötelező, és az állampolgár csak kitelepüléssel dobhatja le tagságát [ebben az esetben is egy másik állam joghatósága alá kerül – Sam Dolgoff] ... az önkéntes egyesületekből hiányzik a jogi erejével való kényszerítés – a legfőbb hatalom, hogy parancsoljon és megkövetelje az engedelmességet. Az önkéntes egyesületek nem tudnak engedelmességet parancsolni és kikényszeríteni, legjobb esetben is csak a közmegegyezés vagy a kizárás nyomását tudják alkalmazni ... nem tudnak letartóztatni, bíróságolni vagy bebörtönözni, míg az állam mindezt és még többet is megtehet, ha parancsainak nem engedelmeskednek és szembeszögölnek a hatalmával. (*Politika és kormányzás*, 63., 64. o.).

Az állam és a társadalom közötti különbség a szabadság és a rabszolgaság közötti különbség. Ezért az anarchisták az állam eltörlését és az államot modellként elfogadó önkéntes szervezeteket átható államelv felszámolását szorgalmazzák. [Megjegyzés: Az államot modellként elfogadó önkéntes szervezetet önmagában államnak, vagy folyamatban lévő államnak tekinthetjük. A legegértelműbb példa erre az államhatalom megszerzésére törekvő párt].

Az ember szabadságát és boldogságát fenyegető legnagyobb veszély az, hogy a hatalom egyre inkább az államban és annak szatellit intézményeiben összpontosul. Bár ezt a tényt mostanában egyre több megfontolt ember ismeri el, mégis fenntartják, hogy az államra szükség van a társadalom rendjének biztosításához.

Mi, anarchisták azt állítjuk, hogy bár a társadalom nem értelmezhető rend nélkül, de a rend megszervezése nem az állam kizárólagos joga!

A nagy anarchista gondolkodó, Proudhon úgy vélte, hogy egy szervezett társadalomban nem létezhet abszolút szabadság, úgy gondolta, hogy a társadalomnak úgy kell megszerveznie magát, hogy a szabadság határai elég tágak legyenek ahhoz, hogy a társadalmi renddel arányos szabadság maximális mértékét foglalják magukba. Proudhon több mint egy évszázaddal ezelőtt előrevetítette azt, amit ma sok szociológus, jogász és filozófus az állam növekvő hatalmával szembeállítva támogat: a hatalomnak a társadalom decentralizált, funkcionális egységeire való szétszórását, hogy biztosítsa mindenki közvetlen részvételét az életét érintő ügyekben.

A szabadságon alapuló szervezetnek tükröznie kell a társadalmi kapcsolatok végtelen sokféleségét és összetettségét, és a lehető legszélesebb körben kell elősegítenie a szolidaritást. Ezt nem lehet felülről erőltetett mesterséges egységgel elérni. Ezt a föderalizmus gyakorlatán keresztül kell elérni, ami alatt a szabad megállapodáson alapuló koordinációt értjük, helyi, regionális, nemzeti és nemzetközi szinten: az önkéntes szövetségek hatalmas, összehangolt hálózatát, amely felöleli a társadalmi élet egészét, és amelyben a csoportok és egyesülések élvezik az egység előnyeit, miközben a saját szférájukban autonómiát gyakorolnak, és így kiterjesztik saját szabadságuk körét.

A föderalizmust találóan úgy definiálták, mint „a szabadság megszervezését”.

Nem állítjuk, hogy az ezredforduló a küszöbön áll. De ha az emberi társadalom fenn akar maradni, akkor ebbe az általános irányba kell haladnia. Azt sem állítjuk, hogy minden kellemes és könnyű lesz, hogy nem lesznek elkerülhetetlen súrlódások, a megállapodások megszegése és akár komoly szakadások is. Egyetlen szervezeti forma sem immunis ezekre a dolgokra, és nincs garancia arra,

hogy minden a várakozásoknak megfelelően fog működni. A szabad társadalom legnagyobb tulajdonsága azonban az, hogy önszabályozó és önkorrektív. Victor Hugo felismerte ezt:

A szabadságnak megvannak a maga kellemetlenségei, sőt veszélyei is: de a szabadságot szabadság nélkül megvalósítani olyan lenne, mint a földet megművelni nap nélkül.